

Handlingsplan for Frikirkens misjonærbarn.

1. Innledning

Denne handlingsplanen er kommet i stand etter en prosess mellom Frikirken og representanter fra støttegruppen Sendt bort. Gjennom arbeid og møter i 2024 har Frikirken, Normisjon, NMS og Pinse Misjon også blitt invitert inn i et samarbeid med støttegruppen for å sikre misjonærbarn gode ordninger, og et felles rammeverk.

Et utvalg fra NLM og Sendt Bort har arbeidet frem deres handlingsplan med hjelp av kyndig veiledning av sertifisert mekler og jurist Ane Sofie Tømmerås som har god kunnskap og bred erfaring fra lignende arbeid og prosesser. Frikirken har brukt denne handlingsplanen som et utgangspunkt for å tilpasse til organisasjonens behov, ettersom Frikirkens historie er ulik NLM sin historie. Målet er at misjonærbarn i Frikirken skal kunne ta i bruk tiltakene innen Januar 2025.

2. Bakgrunn

Frikirkens misjonsarbeid har siden etableringen i 1912 sendt misjonærer med barn som har gått på internatskole til Kina, Japan, Taiwan og Etiopia. Frikirken har siden starten hatt ulike ordninger for skole og omsorg for barna. Ordningen med internat ble praktisert fra 1950-tallet og helt frem til 1990. Rett over 30 misjonærbarn ble ufrivillig adskilt fra sine foreldre gjennom denne ordningen.

I en bred kartlegging som ble gjennomført i 2009 (IRIS rapporten¹) kom det frem at mange misjonærbarn bærer med seg sår og traumer fra barndommen i utlandet.

Misjonærbarn har mer psykiske plager enn befolkningen ellers. Dobbelt så mange er uføretrygdet (i 2009) av de som bodde på internat vs. de som bodde hjemme hos foreldre. Hele 14% av barna med bakgrunn fra internat oppga at de hadde opplevd seksuelle krenkelser, og sannsynligheten for å oppleve seksuelle krenkelser var 5 ganger så høy blant barn som bodde på internatene vs. de som bodde hjemme. 28% av barna ble mobbet under skolegang i utlandet, og 60% av disse ble regelmessig mobbet av medelever eller lærere/personale (voksne). En andel på 62% følte seg også fremmed da de kom tilbake til Norge. Ordningene som splittet familier og søsken har også hatt negativ innvirkning på livene og relasjonen til mange familier, foreldre og lærere/ansatte.

Sendt bort er en uavhengig, livssynsåpen støttegruppe av- og for misjonærbarn, som ble etablert i slutten av 2023. Målet til gruppen er å skape et nettverk og felleskap for tidligere misjonærbarn, samt å jobbe for en verdig og rettferdig oppreisning for den uretten som ble begått.

Som en liten sende organisasjon har Frikirken forsøkt å møte behovene som har oppstått. Vi erkjenner at mange misjonærbarn har hatt utfordringer senere i livet knyttet til adskillelse fra foreldre og oppveksten på internat. Våre misjonærbarn og familier har fått reise tilbake til oppvekstlandet og fått støtte til helsehjelp når dette er blitt etterspurt. Gjennom prosessen med Sendt Bort og andre misjonsorganisasjoner ønsker vi å formalisere en handlingsplan som gjør at også Frikirkens misjonærbarn får et verdig tilbud om hjelp.

3. Formål - Et godt og verdig liv

Hovedformålet med handlingsplanen er at Frikirken tar et tydelig ansvar gjennom målrettede tiltak overfor alle de personer som under Frikirken sine ordninger ble utsatt for omsorgssvikt og urett som mobbing, seksuelle krenkelser m.m.

---

¹ International Research Institute of Stavanger (Nå NORCE) [Link til rapporten](#)

Handlingsplanen skal bidra til at tidligere misjonærbarn som har fått belastninger som følge av Frikirken sin internatskoleordningen i utlandet, skal få bedre forutsetninger for å få gode og verdige liv gjennom tilrettelagte ordninger.

Det har vært viktig for utvalget at tiltakene i handlingsplanen skal utformes slik at den ivaretar misjonærbarn på en best mulig måte.

4. Handlingsplanen

Målrettede tiltak innenfor fem områder vil være viktig for at flere skal kunne få gode og verdige liv:

- Beklagelse
- Et godt og helhetlig helsetilbud
- Møteplasser og felleskap
- Økt kunnskap og formidling av misjonærbarn historien(e)
- Økonomisk oppreisning og støtte

5. Beklagelse

«Frikirken beklager at våre internatordninger har påført misjonærbarn belastninger, og erkjenner at for noen har disse belastningene vært urimelig store.»

Vi ønsker å møte alle misjonærbarn, som har såre og vonde opplevelser, med respekt og forståelse.

6. Et godt og helhetlig helsetilbud

Misjonærbarn har mer psykiske plager enn befolkningen ellers, og mange misjonærbarn sliter i dag med konsekvenser av de opplevelsene de hadde som barn i utlandet.

Mange melder tilbake at det er vanskelig å få et helhetlig og godt helsetilbud. Ofte er det lange ventelister og mange opplever at terapeutene ikke fullt ut forstår kompleksiteten og konteksten i misjonærbarn-tematikken.

Dette har for mange gitt opplevelsen av å ikke komme videre, og vanskelig å finne en god terapeut i det offentlige. I forlengelsen IRIS undersøkelsen åpnet Frikirken opp for en støtteordning der misjonærbarn kunne få økonomisk støtte til behandling og reise til oppvekstland.

I en undersøkelse gjort blant medlemmene i Sendt bort vinteren 2024 oppga mer enn 8 av 10 at et godt og helhetlig helsetilbud er et viktig tiltak for et godt og verdig liv. Det har også vært et ønske fra Sendt bort sine medlemmer at det gis et tilbud til foreldre, familien, lærere og internatpersonell.

Som en del av utarbeidelsen av handlingsplanen har Misjonssambandet og Sendt bort i felleskap jobbet med å finne gode aktører som kan levere på et godt og helhetlig tilbud, alt fra lavterskeltilbud til terapeutisk behandling.

Det er lagt til rette for livssyns åpne tilbud. Arbeidet med å få etablert avtaler med flere aktører rundt omkring i landet vil være pågående.

Helsetilbud

- Lavterskeltilbud om samtale
- Profesjonell og rask utredning
- Individuelt tilpasset behandling
- Familieterapi

- Kurs og seminarer
- Gruppesamtaler for både misjonærbarn og foreldre
- Dekket reise til oppvekstland i forbindelse med helsebehandling

Helseaktører

Misjonærbarn tilknyttet Frikirken vil kunne benytte seg av det tilbudet som er tilgjengelig på våre nettsider.

Dette tilbudet inkluderer per dags dato følgende behandlingsinstitusjoner;

- Favne (Oslo)
- Senter for krisepsykologi (Trondheim)
- Trondheim Samtalesenter
- Fermate
- Sjelesorgtilbud i Frikirken

Misjonærbarn som trenger hjelp til å bearbeide plager og traumer skal få nødvendig og godkjent helsetilbud dekket av Frikirken.

Dersom samtalepartner/behandler sammen med misjonærbarnet mener det er behov utover 20 timer, tar samtalepartner/behandler det opp med organisasjonen. Helsetilbud skal være tilgjengelig (kort ventetid) og enkelt å forholde seg til for den enkelte. Videre skal tilbudet være anonymt og livssynsåpent for de som ønsker det.

Dersom misjonærbarn er i et eksisterende behandlingsløp bes behandler sende inn dokumentasjon til Frikirken for godkjenning. Behandler vil ved godkjenning kunne fakturere videre behandling anonymt direkte til Frikirken.

Misjonærbarn som historisk har hatt store helseutgifter kan søke om å få hele, eller deler av dette dekket av Frikirken. Det stilles krav til dokumentasjon/egenerklæring.

Dersom det anbefales reise til hjemland som en del av et behandlingsforløp dekker Frikirken en standard sats (basert på erfaringstall). Ordningen gjelder ikke dersom man tidligere har fått innvilget støtte til å reise til hjemlandet.

7. Møteplasser og fellesskap

For mange tidligere misjonærbarn har det å snakke om egne erfaringer og opplevelser fra barndommen vært vanskelig og tabubelagt, og spesielt å dele dette med andre likesinnede har vært krevende. Det å snakke om de vanskelige tingene fra egen barndom har for mange vært preget av skyldfølelse, skam og lojalitet til Gud, kallet, foreldre og organisasjonen.

Blant tidligere misjonærbarn er etablering av møteplasser og tilgang til et nettverk og fellesskap rangert høyt over tiltak som man mener vil spille en viktig rolle for egen livskvalitet. Et trygt og åpent fellesskap (for alle) innbyr også til dialog, erfaringsutveksling, læring og selvhjelp.

Aktuelle tiltak

- Fagsamlinger (fysiske helgesamlinger 1-2 ganger årlig)
- Kurs- og temakvelder (digitale samlinger 4-10 x årlig)
- Nettverksbygging (grupper på sosiale medier m.m.)
- Lokale grupper (fysisk/digitalt)
- Samlinger for foreldre/misjonærer
- Samlinger for ansatte

8. Økt kunnskap og formidling av misjonærbarn historien(e)

Mange tidligere misjonærbarn har behov for økt kompetanse knyttet til det å vokse opp i utlandet, Dette gjelder for misjonærbarna selv, for Frikirken som organisasjon og for dagens utsendinger og deres barn. Aktuell tematikk kan være Third Culture Kid (TCK), migrasjon, adskillelse og kultur.

Enkelte misjonærbarn vil også ha behov for å formidle sin egen unike historie, god som vond, på en trygg og respektfull måte. Det å dele sin egen historie har for mange også vist seg å ha en god terapeutisk effekt.

Aktuelle tiltak

- Tilrettelegge og gjennomføre nye undersøkelser og kartlegging knyttet til misjonærbarna og konsekvenser av oppvekst i utlandet (ala IRIS rapporten)
- Bidra til kartlegging av staten sin rolle og i hvilken grad staten forsømte sitt tilsynsansvar
- Samle, formidle og bevare fortellingene til misjonærbarna
- Støtte og bidra til forskningsprosjekt knyttet til misjonærbarnfortellingene.
- Støtte og bidra til prosjekter som ønsker å formidle enkelthistorier og historien om misjonærbarna (film, podkast, bok og tilsvarende)
- Nettverksbygging via EuroTCK, Flexid og andre lignende organisasjoner
- Kurs og temakvelder/dager
- Videreutvikle ressurside «Oppvekst i utlandet»

9. Økonomisk oppreisning

En oppreisning skal bidra til å bøte på skaden som har oppstått på grunn av belastende opplevelser. Den kan være en hjelp på veien for å få et godt og verdig liv. Misjonærbarn har felles bakgrunn som barn av misjonærer, men alle misjonærbarn er forskjellige og unike, med sine individuelle opplevelser av det å være et misjonærbarn.

Individuell oppreisning

Noen misjonærbarn fikk som barn, eller har senere i livet fått større belastninger enn andre, og har med det kommet mer uheldig ut. De kan søke om å få en symbolsk oppreisning etter modell av den statlige rettfærdsvederlagsordningen. Det innebærer at søknader om slik erstatning bør dokumenteres og underbygges så langt det er mulig, men at det legges stor vekt på søkerens egenerklæring. I vurderingen skal det blant annet legges vekt på:

- spesielt mange eller lange atskillelser fra omsorgspersoner,
- alder ved atskillelsene,
- grad av omsorgssvikt
- at de har vært utsatt for fysisk og / eller psykisk vold
- at de har vært utsatt for sedelighetsovergrep

Frikirken ønsker av prinsipp å legge til rette for en ordning på lik linje med andre organisasjoner. Anbefalingen fra NLM er at oppreisningsnivåene følger statens rettfærdsvederlagsordning. Nivå fra kr. 50 000 gradert etter alvorlighetsgrad opp til kr. 250 000 for de mest alvorlige sakene.

Den individuelle oppreisningen vil i hovedsak være subsidiær, eventuell erstatning utbetalt etter andre ordninger.

Det etableres et eget utvalg som skal prioritere og avgjøre søknader. Utvalget er sammensatt av

medlemmer fra Frikirken, «Sendt bort» og to eksterne fagpersoner (2+2+2). Utvalget jobber etter de samme prosesser og retningslinjer som allerede er etablert av Misjonssambandet og øvrige organisasjoner rundt ordningen for oppreisning.

Juridisk bistand

Det gis også mulighet for Frikirkens misjonærbarn å søke om juridisk bistand for å kunne fremme et erstatningskrav etter ordinære erstatningsregler mot gjerningspersoner eller etter arbeidsgiveransvaret.

10. Organisering

Frikirken er ansvarlig for at fremtidige bidrag er store nok til å dekke forpliktelsene overfor egne medlemmer som ligger i handlingsplanen.

Iverksettelse av handlingsplanen gjøres i et samarbeid mellom Sendt Bort og de andre misjonsorganisasjonene.

Et utvalg **bestående av representanter fra medlemsorganisasjonene og Sendt Bort** vil ta beslutninger om prioriteringer og avgjørelser av søknader knyttet til felles tiltak som arrangementer, kunnskap, historieformidling m.m.

Sendt Bort og misjonsorganisasjonene utarbeider sammen retningslinjer som dette utvalget skal arbeide etter.

Handlingsplanen og utvalgets retningslinjer skal evalueres årlig. Først når tiltakene i handlingsplanen har virket noe tid, vil det komme fram om formålet oppfylles og behovene dekkes, eller om tiltakene skal endres og nye innføres.

Foran evalueringen skal det utarbeides en rapport med oversikt over hvilke tiltak som er gjennomført under de ulike punktene i handlingsplanen.

11. Finansiering

Tiltakene beskrevet i handlingsplanen og andre aktiviteter som bidrar til oppreisning, trenger finansiering.

Frikirken vil sette av penger i budsjett for å finansiere nødvendige tiltak i samarbeid med andre medlemsorganisasjoner. Størstedelen av Frikirkens bidrag inn mot felles arrangementer/ støtte vil beregnes i forhold til antall medlemmer. Dette dekker finansieringen:

- Helsetilbud
- Møteplasser/fagsamlinger
- Økt kunnskap
- Individuell oppreisning
- Juridisk bistand
- Økonomisk støtte til Sendt Bort